

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ТАКА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

Сткриване и 1. заседание

Вторникъ, 28 октомврий 1941 г.

(Открито въ 11 ч. 30 м.)

Председателствувалъ председателъ Христо Калфовъ. Секретари: Атанасъ Цвѣтковъ и Георги Михайловъ.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

	Стр.		Стр.
Тронно слово при откриване на сесията. (Прочитане отъ Негово Величество Царя)	3	Водосветъ по случай откриването на сесията	5
		Дневенъ редъ за следващото заседание	5

Къмъ 11 ч. публиката започна да заема мѣстата си въ ложитѣ, галеритѣ и една частъ въ заседателната зала, встраи отъ банкитѣ на народнитѣ представители.

Въ 11 ч. 10 м. дойде почетната рота съ знаме и се строи предъ Народното събрание, западно отъ стълбището.

На лѣвия флангъ на ротата се строиха висшитѣ г-да офицери отъ Софийския гарнизонъ, а частъ отъ тѣхъ заеха мѣсто отлѣво и отдѣсно по стълбището.

Въ 11 ч. 15 м. пристигнаха г-да министритѣ, членовѣтъ на дипломатическото тѣло, бивши министри и председатели на Народното събрание и представители на Св. синодъ: намѣстникъ-председателъ на Св. синодъ, Видинскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Неофитъ, Софийскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ, Врачанскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Паисий и Търновскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Софроний.

Въ 11 ч. 15 м. народнитѣ представители започнаха да влизатъ въ залата и да заематъ мѣстата си. Софийскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ влѣзе въ залата и застана предъ министерската маса.

Въ 11 ч. 25 м. пристигна съ автомобилъ Нейно Величество Царицата, придружена отъ Нейно Царско Височество Княгиня Евдокия, Нейно Царско Височество херцогиня Надежда и Негово Царско Височество князь Кирилъ Преславски, придружени отъ свити, посрещнати на стълбището отъ началника на протокола при Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията, пълномощниятъ министъръ г-нъ Илия Бѣлиновъ.

При влизането на Нейно Величество Царицата, тѣхни Царски Височества Княгиня Евдокия и Херцогиня Надежда и Князь Кирилъ Бѣха посрещнати отъ председателя на Народното събрание г-нъ Христо Калфовъ, министъръ-председателя и министъръ на народното просвѣщение г-нъ Богданъ Филовъ, министра на външнитѣ работи и на изповѣданията г-нъ Иванъ Поповъ, министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве г-нъ Петъръ Габровски, министра на финанситѣ г-нъ Добри Божиловъ, министра на правосѣдието г-нъ Василь Митакъвъ, министра на войната г-нъ генералъ Теодоси Даскаловъ, министра на търговията, промишлеността и труда г-нъ Славчо Загоровъ, министра на земедѣлието и държавнитѣ имоти г-нъ Димитъръ Кушевъ, министра на общественитѣ сгради, пѣтицата и благоустройството г-нъ Димитъръ Василевъ, министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ г-нъ Иванъ Горановъ, подпредседателитѣ на Народното събрание г-да Никола Захариевъ и Димитъръ Пешевъ.

Нейно Величество Царицата и придружаващитѣ я лица се рѣжуваха съ членовѣтъ на бюрото на Народното събрание, съ г-нъ министъръ-председателя и съ другитѣ г-да министри, следъ което влѣзе съ свитата си въ царската ложа на заседателната зала, посрещната съ ставане на крака и продължителни рѣжоплѣскания отъ народнитѣ представители и публиката, на които тя отговори съ поклони.

Точно въ 11 ч. 30 м. пристигна съ автомобилъ Негово Величество Царътъ, последванъ отъ гражданската и военната си свити, посрещнатъ съ „За почитъ“ отъ почетната рота и отъ началника на протокола г-нъ Илия Бѣлиновъ предъ стълбището на Събранието.

При влизането му въ предверието на Събранието, Негово Величество Царътъ бѣ посрещнатъ отъ бюрото на Народното събрание и г-да министритѣ, наредени въ сѣщия редъ, въ който посрещнаха Нейно Величество Царицата, Тѣхни Царски Височества Княгиня Евдокия, Херцогиня Надежда и Князь Кирилъ. Негово Величество Царътъ се рѣжува последователно съ членовѣтъ на бюрото на Народното събрание, съ г-на министъръ-председателя и съ другитѣ г-да министри.

Негово Величество Царътъ влѣзе въ заседателната зала, предшествуванъ отъ председателя на Народното събрание г-нъ Христо Калфовъ, министъръ-председателя и г-да министритѣ, последванъ отъ гражданската и военната си свити и отъ висшитѣ г-да офицери.

Влизането на Негово Величество Царя въ залата бѣше обявено отъ председателя на Народното събрание г-нъ Христо Калфовъ съ думитѣ:

„Г-да народни представители! Негово Величество Царътъ.“

Въ този мигъ Нейно Величество Царицата, Тѣхни Царски Височества Княгиня Евдокия, Херцогиня Надежда и Князь Кирилъ Преславски, дипломатическото тѣло, всички г-да народни представители и публиката стояха прави. Г-да народнитѣ представители и публиката бурно и продължително рѣжоплѣскаха и викаха „ура“.

Негово Величество Царътъ всрѣдъ шумни овации, последванъ отъ свититѣ си, се отправи презъ лѣвата пътека (Гледано отъ председателското мѣсто) въ центъра на залата къмъ царския тронъ, а г-да министритѣ и членовѣтъ на бюрото на Народното събрание, начело съ председателя на Народното събрание, се отправиха презъ дѣсната пътека въ центъра на залата и застанаха отдѣсно на трона, като председателитѣ на Народното събрание застана близу до трона, г-нъ министъръ-председателитѣ и другитѣ г-да министри застанаха по реда имъ въ конституцията, а до тѣхъ подпредседателитѣ на Народното събрание и Софийскиятъ митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ.

Негово Величество Царътъ застана предъ царския тронъ правъ, а гражданската и военната му свити отлѣво на трона. При изкачането на Негово Величество къмъ трона и заставането му предъ него овациитѣ продължиха още по-оживено. Следъ стихване на овациитѣ Негово Величество Царътъ прочете следното слово:

„Г-да народни представители!

Особено съмъ щастливъ, че мога да ви видя днесъ отново събрани въ тая свещена сграда и да ви приветствувамъ отъ сърце съ лобно пошля

Г-да народни представители! Голѣма е радостта Ми, че следваната от насъ външна политика даде най-шастливи резултати — обединението на българския народъ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) На 1 мартъ тази година България се присъедини къмъ Тристранния пактъ и едновременно съ това даде съгласието си за влизането на храбритѣ германски войски у насъ, съ което се предотврати надвисналата надъ Балканитѣ опасностъ. Съ тия дѣла, които намѣриха вашето единодушно одобрение въ миналата сесия и които отговарятъ на интереситѣ на страната и на чувствата на българския народъ — чувства, изразени тъй непринудено въ сърдечния приемъ, оказанъ на германскитѣ бойци — България приобщи своитѣ усилия къмъ усиления на великитѣ народи, които се борятъ за изграждането на новъ редъ въ Европа, почиващъ на справедливостта. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Благодарение на това сътрудничество, Македония и Бѣломорието, тия тѣхъ скѣпи намъ български земи, които ни бѣха несправедливо отнети и за които дадохме безброй жертви въ три последователни войни, бѣха възвѣрнати къмъ общото българско отечество. (Мощни възгласи „Ура!“ Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Така възтѣжествува правдата и въ този край на европейската общностъ, подъ ръководството на силитѣ на Осъта и на тѣхнитѣ велики водачи. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Мощни възгласи „Ура!“ На тѣхъ и на тѣхнитѣ народи ние дължимъ искрена благодарностъ, съ тѣхъ ни свързва неизмѣнна вѣрностъ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания и мощни възгласи „Ура!“ Съ признателностъ ние се прекланяме предъ даленитѣ отъ тия народи скѣпи жертви, чиято паметъ завинаги ще пазимъ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания)

Отношенията ни съ Румъния се връщатъ къмъ традиционнитѣ приятелски връзки, къмъ които шастливо се прибавя и нашето общо участие въ Тристранния пактъ. Ние се радваме, че този пактъ ни свързва и съ нашата стара приятелка Унгария, отношенията ни съ която сж се отличавали винаги съ пълно довѣрие и искреностъ, намѣрили изразъ напоследъкъ при посещението на нашия министъръ-председателъ въ Будапеща. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Тристранниятъ пактъ ни създаде нови ценни връзки съ Словакия и съ независимата хърватска държава, създаването на която поздравихме съ радостъ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Както съ словакия, така и съ хърватския народъ ние сме били винаги свързани съ искрено приятелство и следимъ съ съчувствие тѣхното развитие и всестранния имъ напредъкъ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Съ задоволство можемъ да констатираме, че отношенията ни съ Турция се развива най-благоприятно въ течение на последната година въ духа на договора за приятелство и на декларацията отъ 17 февруарий тази година. (Ржкоплѣскания) Тѣ продължаватъ да бждатъ проникнати отъ всеобщо довѣрие и приятелски чувства. (Ржкоплѣскания) Най-добри чувства имаме и къмъ албанския народъ; нашиятъ новъ съсед на Балканитѣ. Съ останалитѣ голѣми и малки държави правителството се стреми да поддържа сѣщо така най-добри отношения въ кръга на интереситѣ на страната и на съществуващитѣ възможности.

Г-да народни представители! При пълно запазване на релативна, народътъ е отдаленъ на миренъ трудъ. Предприетитѣ отъ насъ опити да се смути спокойствието въ страната се развиха въ здравото национално чувство на българина и въ организираната сила на държавата. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Народътъ съдействува най-енергично на вл. съта, за да се обезвредятъ рушителитѣ на нашето единение и на държавната ни сигурностъ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Петъръ Савовъ: Много вѣрно)

Установяването и организирането на държавната властъ въ новоосвободенитѣ земи бѣ посрещнато съ въодушевление отъ българското население и се провежда успѣшно, благодарение на взетитѣ мѣрки и на съдействието на населението. (Бурни ржкоплѣскания)

Грижитѣ на правителството за подобрене на народното здраве и за разширение на социалнитѣ мѣроприятия продължаватъ, като се подпомагатъ и семействата на бранителитѣ на родината. Наредъ съ грижитѣ за разширение и подобрене на народното образование, правителството взе мѣрки и за засилване на националното и гражданско възпитание на младежта. Отъ друга страна, новитѣ насоки, които се дадоха на професионалнитѣ организации и на Съюза на запасното воинство, улесняватъ обединението на националнитѣ сили на страната ни, като ги насочватъ къмъ по-полезна държавотворческа дейностъ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания)

Г-да народни представители! Докато на Балканитѣ се развиваха сѣдбоносни за насъ събития, войската ни бѣ мобилизирана, застана здраво по границитѣ и запази страната ни да не стане театъръ на военни действия. (Браво!) Продължителни ржкоплѣскания и мощни възгласи „Ура!“ Днесъ тя работи усилено за своето въоръжение и подготовка, съобразно съ най-новитѣ опити отъ войната. Съзнавайки историческата си роля, тя е готова да изпълни своя дългъ съ ентузиазъмъ и твърдостъ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания и мощни възгласи „Ура!“)

Г-да народни представители! Изключителнитѣ времена поставиха нашитѣ финанси предъ голѣми изпитания и бюджетнитѣ мъчнотии, поради грамадното нарастване на разходите за извънредни нужди. Въ усиления си за тѣхното преодоляване, правителството предприема най-целесъобразнитѣ мѣроприятия за намиране на необходимитѣ сѣдства. Данъчната политика на правителството се ръководи отъ здравия социаленъ принципъ да обхване прогресивно по-голѣмитѣ приходи, а вътрешниятъ заемъ за отбраната на страната се посрещна съ голѣмо родолюбие и довѣрие отъ всички сѣди, което ни дава твърдата увѣреностъ, че държавнитѣ финанси ще се запазятъ уравнивеси и ще позволятъ да се задоволятъ не само текущитѣ и извънредни нужди, но и да се осъществятъ полезни начинания въ новитѣ земи. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания) Правителството не ще се поддаде на никакви изкушения и ще пази съ всички сѣдства стабилността въ паричната и стопанска областъ, ръководено неотклонно отъ желанието, щото българскиятъ народъ да преживѣе свѣтовната криза съ възможно най-малки сътресения. (Бурни ржкоплѣскания)

Г-да народни представители! Българското стопанство — нашето земедѣлие, индустриалното производство, външната ни и вътрешна търговия — се старае да се приспособи къмъ нуждитѣ на днешнитѣ моменти. Войната, обаче, не можеше да не окаже своето влияние и личата на нѣкои сурови материали, както и недостатъчната житна реколта, наложиха известни ограничения и жертви. За да преодолѣе явилитѣ се затруднения, правителството се намѣси въ разпредѣлението на нѣкои важни стоки и ще разпростре този режимъ върху всѣха стопанска областъ, която войната би засегнала неблагоприятно. При това то ще продължи да взема мѣрки за правилното насочване на земедѣлското и индустриално производство и ще действува енергично за стабилизиране на ценитѣ. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания)

Правителството успѣ и тази година да продължи своята строителна политика. Особени усилия се полагатъ за свързването на новоосвободенитѣ земи, чрезъ нови пътища и желѣзопѣтни линии, безъ да се спиратъ строителнитѣ работи и въ старитѣ предѣли на страната.

Г-да народни представители! Презъ текущата сесия на Народното събрание правителството ще предложи на вашето обсъждане и одобрение редица законодателни мѣроприятия въ връзка съ новоосвободенитѣ земи; за настрѣжение на производителнитѣ сили на народа и за всеобщия напредъкъ на страната.

Г-да народни представители! Убеденъ, че вие ще дадете на правителството вашата пълна подкрепа, за да можемъ съ общи усилия да изградимъ благополучието на уголѣмена и обединена България, Азъ призовавамъ Божието благословение върху вашия трудъ и, като ви пожелавамъ успѣшна и ползотворна законодателна дейностъ, обявявамъ третата редовна сесия на XXV-то общо Народно събрание за открита. (Бурни и продължителни ржкоплѣскания и мощни възгласи „Ура!“)

Да живѣе България! (Бурни и продължителни ржкоплѣскания и мощни възгласи „Ура!“)

София, 28 октомврий 1941 г.

На първообразното съ собствената на Негово Величество рѣка написано:

БОРИСЪ III

Приподписали:

Председателъ на Министерския съветъ, министъръ на народното просвѣщение: проф. Б. Филевъ

Министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията: Ив. Поповъ

Министъръ на вътрешнитѣ работи и народното здраве: П. Габровски

Министъръ на финанситѣ: Д. Божиловъ

Министъръ на правосъдието: В. Митковъ

Министър на войната: **генерал-лейтенант Т. Даскаловъ**

Министър на търговията, промишлеността и труда:
Д-ръ Сл. Згоровъ

Министър на земеделието и държавните имоти:
Д. Кушевъ

Министър на обществените сгради, птищата и благоустройството: **Инж. Д. Василевъ**

Министър на железниците, пощите и телеграфите:
Д-ръ Ив. Горановъ

Прочитането на тронното слово бѣ изслушано отъ всички присѣстващи въ залата прави и изпратено съ продължително и мощно „ура“ и бурни ржкоплѣскания отъ г-да народните представители и публиката.

Негово Величество Царѣтъ мина, всрѣдъ бурни и продължителни овации отъ г-да народните представители и публиката, презъ дѣсната пътека на залата, последванъ отъ председателя на Народното събрание г-нъ Христо Калфовъ, отъ министър-председателя г-нъ Богданъ Филловъ, отъ министрѣтъ по реда на конституцията, отъ подпредседателѣтъ на Народното събрание, отъ гражданската и военната му свити и висшите г-да офицери, които присѣстваха въ залата при прочитането на тронното слово.

Преди да излѣзе отъ залата, Негово Величество Царѣтъ се спрѣ предъ Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ, комуто цѣлуна ржка, а митрополитѣтъ го благослови. При минаването презъ залата Негово Величество Царѣтъ се ржкува съ г-да народните представители: Христо Статевъ, Андрю Лулчевъ, Петко Балкански, Таско Стоилковъ, Крумъ Митакъ, д-ръ Никола Сакаровъ, Петъръ Савовъ и др.

Въ 11 ч. 45 м. Негово Величество Царѣтъ излѣзе отъ залата на Народното събрание. Нейно Величество Царицата, Тѣхни Царски Височества Княгиня Евдокия, Херцогиня Надежда и Князь Кирилъ, придружени отъ свитѣтъ си и отъ пълномощния министъръ г-нъ Илия Бѣлиновъ, напустаха царската ложа и се отправиха къмъ предверието на Народното събрание.

Следъ краткъ разговоръ съ г-да министрѣтъ и членоветѣ на бюрото на Народното събрание, Негово Величество Царѣтъ, Нейно Величество Царицата и Тѣхни Цар-

ски Височества излѣзоха отъ предверието, съпроводени отъ членоветѣ на бюрото на Народното събрание и отъ г-да министрѣтъ до стълбището на Събранието.

На площадката застанаха Нейно Величество Царицата и Тѣхни Царски Височества съ свитѣтъ членоветѣ на бюрото на Народното събрание и г-да министрѣтъ.

Негово Величество Царѣтъ, придруженъ отъ Негово Царско Височество Князь Кирилъ и отъ г-на министър на войната генералъ Теодоси Даскаловъ, направи прегледъ и поздрави почетната рота, като се ржкува съ висшите офицери. Следъ това Негово Величество Царѣтъ, Нейно Величество Царицата, както и Тѣхни Царски Височества, военните и гражданските имѣ свити, съ автомобили се отправиха за Дворена, изпратени съ викон „Ура“ отъ почетната рота и гражданството.

Въ 12 ч. 30 м. членоветѣ на бюрото на Народното събрание и г-да министрѣтъ се завърнаха въ заседателната зала и застанаха предъ министерската маса.

Негово Високопреосвещенство Софийския митрополитъ г-нъ г-нъ Стефанъ въ съслужение съ архимандритъ Дамаскинъ, седемъ свещеника и двама дякони, извърши тържественъ водосветъ при участието на хора отъ Софийската катедрала „Св. Недѣля“.

Следъ свършването на водосвета Негово Високопреосвещенство произнесе речъ, следъ което поръчи членоветѣ на бюрото на Народното събрание, г-да министрѣтъ и г-да народните представители.

Въ 12 ч. 35 м. членоветѣ на бюрото на Народното събрание и г-да министрѣтъ заеха мѣстата си.

Председателъ Христо Калфовъ: (Звъни) Има нужниятъ брой народни представители! Отварямъ първото заседание на третата редовна сесия на XXV обикновено Народното събрание.

Г-да народни представители! Предстои да установимъ дневния редъ на идното заседание.

Въ съгласие съ правителството за идното заседание утре, 15 ч., предлагамъ следния дневенъ редъ:

1. Изборъ на парламентарните комисии.

Кои то г-да народни представители приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато на 12 ч. 37 м.)

Председателъ: **ХРИСТО КАЛФОВЪ**

Секретари: **АТАНАСЪ ЦВѢТКОВЪ**
ГЕОРГИ МИХАЙЛОВЪ

Началникъ на Стенографското отделение: **ДОНЧО ДУКОВЪ**